

Tvangslicensnævnets sag nr. 47:

Gramex

mod

- Airport FM**
- x Tårnby Lokalradio**
- BNR**
- Capitol Radio**
- Downtown/Uptown/Town**
- Foreningen Radio Mojn**
- UP-FRONT**
- x Hele Lollands Radio**
- Fredericia Dagblads Radio**
- Radio Fredericia**
- Hjørring Nærradio**
- x Kanal Børkop**
- Kanal 1 Frederikshavn**
- Midtlandets Radioer**
- x Midtlandskanalen**
- Nærradio Korsør**
- Odense Ny Radio**
- Power FM**
- Radio Amager**
- x TLR Radio Reklame**
- Radio DSL**
- Radio Djursland**
- Radio Fjord**
- Radio Frede**
- Radio Haderslev**
- Radio Helsingør**
- Radio Herning**
- Radio Himmerland**
- Radio Horsens**
- Radio HSR**

Radio Kolding
Radio Køge
Radio Limfjord
Radio Lyngby
Radio Mercur
x Radio MOK
x New FM
x Radio Randers
Radio Ringkøbing
Radio Ringsted
Radio Roskilde
Radio Silkeborg
x Radio Skala
Radio Skanderborg
Radio SLR
Radio Sundbo
Radio Sønderborg
Radio Sydkysten
Radio Thy
Radio Valde
Radio Viborg
Radio Victor
Radio Viggo
Radio VLR
Ringsted Lokalradio
Roskilde Frekvensen
Skiveegnens Lokalradioforening
Stjernekanalen
The Style
The Voice (København og Frederiksberg)
The Voice Sydsjælland
The Voice Nord/Super FM
Vejle Lokal Radio
Vores Radio Sydhavsøerne
Øernes Radio
Aalborg Nærradio
Århus Nærradio

De med x mærkede lokalradiostationer har ikke givet møde under sagen. Advokat Bjarke Vejby har givet møde for samtlige andre indklagede. Klageren har givet møde ved advokat Johan Schlüter.

I denne sag blev af nævnet angående vederlag for benyttelse af litterære og kunstneriske værker samt fotografier (Tvangslicensnævnet) den 29. august 1991 afsagt sålydende

kendelse:

Ved kendelse af 10. april 1987 i Tvangslicensnævnets sag nr. 17: Gramex mod Sammenslutningen af lokale radio- og TV-stationer i Danmark som mandatar for 59 lokalradioer samt Lokalradio Herning blev der truffet afgørelse om størrelsen af det vederlag, som Gramex efter ophavsretslovens § 47 kan afkræve lokalradioerne for deres brug af grammofonplader og andre indretninger, på hvilke lyd er overført (fonogrammer).

Under sagen påstod Gramex vederlaget fastsat således, at der af lokalradioer med et dækningsområde på 50.000 indbyggere betales enten 120 øre pr. minut spilletid for ophavsretligt beskyttede fonogrammer eller - såfremt vedkommende foretagende ikke til Gramex indsender fuldstændig redegørelse for alle de i udsendelserne anvendte fonogrammer - 70 øre pr. minut af den samlede sendetid af fonogrammer.

Ved mindre/større dækningsområder formindskes/forøges beløbene proportionalt.

Der var endvidere påstand om pristals- og taktregulering.

Sammenslutningen nedlagde påstand om, at lokalradioerne efter eget valg kunne anvende en af følgende to tariffer:

I. En afgift, der efter omfanget af lokalradioens musikandel varierede fra 1/2% til 2 1/2% af lokalradioens finansierings-

grundlag, hvorved forstås indtægter af enhver art, som medgår til finansiering af stationens drift, dog undtaget tilskud til ansatte i henhold til jobskabelsesordning, langtidsledige, ungdomsgarantiordninger og lignende og for så vidt angår indtægter, der stammer fra andre aktiviteter end egentlig radiodrift, da alene nettoprovenuet for sådanne aktiviteter.

II. En minutafgift overensstemmende med den af Gramex foreslåede model, men således at grundbeløbene for ophavsretligt beskyttede og for uspecificerede fonogramudsendelser sættes til hhv. 22 øre og 13 øre pr. minut.

Fra kendelsens referat af parternes procedure skal anføres:

Gramex fremhævede bl.a.:

"Vederlaget må ganske som i andre tilfælde, hvor en ydelse stilles til rådighed for andre efter aftale, bestemmes som et rimeligt vederlag for ydelsen, uafhængigt af modtagerens økonomiske evne. Ellers ville vederlaget komme til at afhænge af forhold, som i denne relation er ganske tilfældige og meget varierende. Vederlaget kan derfor ikke praktisk fastsættes på anden måde, end som det er sket i forhold til Danmarks Radio, pr. 1. april 1986 66,67 kr. pr. minut, idet der med udgangspunkt heri foretages en beregning ud fra antallet i den befolkningsgruppe, som vedkommende lokalradio dækker, sammenholdt med hele landets indbyggertal, hvortil kommer, at der også tages hensyn til det af Danmarks Radio udførte betydelige rapporteringsarbejde og anden bistand ved Gramex' fordelingsvirksomhed, en bistand, som lokalradioerne ikke kan yde."

Lokalradioerne anførte bl.a.:

"Det anerkendes, at der må ydes et rimeligt vederlag for benyttelsen, men som i andre gensidigt bebyrdende retsforhold må der tages hensyn til begge parter forhold. Hvis afgiften blev fastsat i overensstemmelse med Gramex' påstand, er den for mange lokalradioers vedkommende så høj, at deres eksistens er truet.

Når dette er tilfældet, kunne man ikke tænke sig afgiften fastsat på denne måde, idet en aftale ikke kunne være kommet i stand. Afgiften må derfor under alle omstændigheder fastsættes på et ganske andet niveau end påstået af Gramex.

Den afgiftsmodel, som ligger til grund for Gramex' påstand er både ubrugelig og urimelig. Det er ganske vilkårligt at lægge vægt på befolkningstallet i et vist område, idet lokalradioerne efter deres formål, udsendelsernes indhold, og den måde, deres udsendelser er tilrettelagt, herunder særligt de tidspunkter, hvor udsendelserne sker, kan have en målgruppe, som er ganske uafhængig af befolkningstallet i området. Sammenligningen med Danmarks Radios afgiftsbetaling er dernæst helt urimelig, idet Danmarks Radio får sine udgifter dækket ved obligatorisk licensbetaling, hvis beløb stilles til rådighed for radioen. Lokalradioerne er derimod henvist til et ganske usikkert indtægtsgrundlag."

I sine præmisser til afgørelsen udtalte nævnet bl.a.:

"Som allerede udtalt i nævnets kendelse af 19. maj 1965 må det lægges til grund, at benyttelse af grammofonplader til udsendelse i radio eller fjernsyn ikke har medført skadevirkninger for grammofonpladefabrikanterne eller de udøvende kunstnere, hvorfor der ved afgørelsen ses bort herfra.

Nævnet foretrækker, at afgiften fastsættes som en afgift pr. minut, og ikke ud fra lokalradioernes indtægtsforhold. Nævnet kan tiltræde, at en fastsættelse af afgifterne på et niveau svarende til det af Gramex anførte ikke kan godkendes."

Nævnet fastsatte derefter afgiften efter den af Gramex foreslåede model, men således at grundbeløbene for ophavsretligt beskyttede og for uspecificerede fonogramudsendelser sattes til hhv. 50 øre og 30 øre pr. minut.

Der fastsattes endvidere bestemmelser om pristals- og taktregulering.

Den således fastsatte afgift har siden været gældende, og i en række senere kendelser har nævnet nærmere fastlagt forståelsen af afgiftsbestemmelsen, navnlig med hensyn til begrebet "dækningsområde".

Da nævnets kendelse af 10. april 1987 blev truffet, havde lokalradioerne ikke mulighed for lovligt at opnå hel eller delvis finansiering via reklameindtægter.

Ved lov nr. 375 af 6. juli 1988, der trådte i kraft den 1. august 1988, blev der imidlertid givet adgang til, at reklamer kunne indgå i lokalradioers programvirksomhed.

Allerede efter Folketingets førstebehandling af forslaget til loven udsendte Gramex i juni 1988 en cirkulæreskrivelse til samtlige lokalradioer, hvor man bebudede, at man ville kræve øget vederlag fra lokalradioer, der ville blive finansieret gennem reklameindtægter, og at man i august 1988 ville optage forhandlinger med lokalradioernes organisationer.

Samtidig udsendte Gramex indbydelser til disse organisationer til et møde i Gramex den 17. august 1988, til hvilket dagsorden blev udsendt den 10. august 1988.

Advokat Bjarke Vejby, der repræsenterede Foreningen af Arbejderbevægelsens Elektroniske Medievirksomheder (FAEM), Foreningen af Kommercielle Lokalradio- og TV-stationer og Den Kristne Producentkomite for radio og TV - i alt en majoritet af lokalradiostationerne - foreslog i skrivelse af 16. august 1988 Kulturministeriet, at dette deltog i en forhandlingsrunde med lokalradiostationerne, Gramex og KODA for at finde frem til aftaler om ensartede principper for vederlagsfastsættelsen. Hverken Gramex eller KODA kunne imidlertid gå ind for en sådan fælles forhandlingsrunde.

Hverken på mødet i Gramex den 17. august 1988 eller senere i 1988 blev der opnået enighed om principperne for beregning af veder-

lag til Gramex.

Forhandlinger i 1989 førte heller ikke til enighed. Ved skrivelse af 15. marts 1990 indbød Gramex lokalradioorganisationerne samt en lang række lokalradiostationer til et nyt møde den 20. april 1990 for at søge et forhandlingsresultat opnået.

På mødet den 20. april 1990 blev det aftalt, at lokalradiosiden skulle udarbejde et udkast om ændret vederlagsberegning.

I skrivelse af 23. april 1990 bekræftede advokat Vejby, at lokalradiosiden udarbejdede et forslag til principper for et omsætningsrelateret tarif-grundlag for lokalradioer med væsentlige reklameindtægter, og at han ville bestræbe sig på, at et principforslag kunne tilgå Gramex inden den 22. maj 1990.

Den 21. maj 1990 sendte advokat Vejby Gramex en skrivelse, hvori han bl.a. anførte:

"FAEM, Foreningen af Kommercielle Lokalradio- og TV-stationer, Den Kristne Producentkomité samt Landssammenslutningen har den 17. ds. drøftet spørgsmålet om eventuel indgåelse af en aftale med Gramex om et forøget omsætningsbetinget vederlag begrundet i forøgede reklameindtægter.

Det er umiddelbart organisationernes opfattelse, at udviklingen efter Tvangslicensnævnets kendelser i 1987 og 1988, der har fastlagt grundlaget for lokalradioernes betalingsforpligtelse, ikke kan begrunde indførelse af en alternativ omsætningsbetinget betaling.

Imidlertid vil organisationerne seriøst behandle Gramex' krav til alternativ betalingsform.

Dette forudsætter imidlertid, at der består et rimeligt vurderingsgrundlag, herunder navnlig hvad angår den internationale praksis.

Forud for en endelig tilbagemelding om Gramex' krav udbedes venligst en redegørelse for den internationale praksis hvad angår lovgivning, aftalegrundlag etc. af relevans for bedømmelsen."

Som svar meddelte advokat Schlüter for Gramex, at man ville indbringe spørgsmålet om fastsættelse af et på kommercielle lokalradioers reklameindtægter baseret vederlag til Gramex for Tvangslicensnævnet, da man ikke fandt, at lokalradioernes organisationer havde noget reelt ønske om i mindelighed at finde frem til en takst, baseret på de kommercielle lokalradioers reklameindtægter.

Gramex har derefter ved klageskrift af 3. december 1990 anmodet nævnet om at træffe afgørelse om vederlagene.

Klageren har over for de indklagede nedlagt følgende påstand:

"De indklagede tilpligtes at anerkende, at det vederlag, som lokalradioer, der finansieres helt eller delvis gennem reklameindtægter, skal betale til klageren i medfør af ophavsretslovens § 47, jfr. §§ 59 og 60, fra og med 1. januar 1992 som udgangspunkt fastsættes som angivet nedenfor under "TARIF I" - eller alternativt under "TARIF II" under forudsætning af, at den enkelte lokalradio indgår aftale med klageren for minimum 1 kalenderår ad gangen senest den 1. december i året forud herfor om at anerkende tarif II samt vilkårene herfor.

TARIF I:

Vederlaget fastsættes for lokalradioer med et dækningsområde på 50.000 indbyggere til enten p.t. 116 øre pr. minuts udsendelse af beskyttede fonogrammer eller - i mangel af afgivet specifikation af denne fonogrambenyttelse - p.t. 70 øre pr. minut af den samlede sendetid af fonogrammer.

Ved dækningsområder mindre hhv. større end 50.000 indbyggere formindskes hhv. forøges beløbene proportionalt.

De således fastsatte takster er baseret på prisniveauet som udtrykt i nettoprisindekset for april 1990 og reguleres i overensstemmelse med udvik-

lingen i dette indeks. Regulering finder sted en gang om året pr. 1.1., første gang den 1.1.1992 samtidig med, at taksterne træder i kraft.

Den første regulering sker på grundlag af udviklingen i nettoprisindekset for april 1990 til oktober 1991. Senere regulering sker på grundlag af udviklingen i nettoprisindekset fra oktober i det før forudgående år til oktober i det foregående år.

TARIF II:

Vederlaget fastsættes til 5% pr. kalenderår af summen af de af tredjemand betalte beløb for lokalradioens formidling af budskaber af enhver art, herunder sponsorvederlag, uanset om disse beløb tilgår lokalradioen, tilknyttede selskaber eller andre og alene med fradrag af dokumenteret betalte provisioner dog max. 15% til annoncebureauer; og under forudsætning af, at lokalradioen senest 2 måneder efter kalenderårets udløb til klageren fremsender regnskab over summen af ovennævnte beløb samt opgørelse over betalte provisioner til annoncebureauer, underskrevet af lokalradioens ansvarlige ledelse samt attesteret af en statsaut. eller registreret revisor.

Dog betales som minimum til enhver tid det vederlag, som kan beregnes på baggrund af Tvangslicensnævnets kendelse af 10. april 1987."

De indklagede har nedlagt følgende påstande:

"Principalt: Frifindelse.

Subsidiært:

Frifindelse mod betaling af et vederlag, der er mindre end p.t. 116 øre pr. minuts udsendelse af beskyttede fonogrammer respektivt mindre end p.t. 70 øre pr. minut af den samlede sendetid af fonogrammer (tarif I) og frifindelse mod fastsættelse af et omsætningsbetinget vederlag på ikke over 2% af de af tredjemand betalte beløb for lokalradioernes formidling af budskaber af enhver art, herunder sponsorvederlag, dog med fradrag af dokumenteret betalte provisioner, dog max. 15% til annoncebureauer og under forudsætning af, at lokalradioen senest 2 måneder efter kalenderårets udløb til klageren fremsender regnskab over summen af ovennævnte beløb samt opgørelse over betalte provisioner til

annoncebureauer, underskrevet af lokalradioens ansvarlige ledelse (tarif II).

Mere subsidiært:

Som den subsidiære påstand med følgende tilføjelse:

Dog betales som minimum til enhver tid det vederlag, som kan beregnes på baggrund af Tvangslicensnævnets kendelse af 10. april 1987."

På et forberedende møde i Tvangslicensnævnet den 16. januar 1991 blev det bestemt, at nævnet i første omgang kun skal tage stilling til det principielle spørgsmål, om det forhold, at lokalradioer nu kan oppebære indtægter ved formidling af reklamebudskaber, giver grundlag for at forhøje de takster, der blev fastsat ved nævnets kendelse af 10. april 1987, respektivt at indføre en omsætningsbetinget vederlagsform med en minimumstarif.

Spørgsmålet om, hvorvidt de enkelte indklagede lokalradioer er omfattet af klagerens reklamefinansieringsbegreb, blev således udskudt til eventuel senere afgørelse.

Det er oplyst, at klagerens indtægter i henhold til nævnets afgørelse af 10. april 1987 i årene 1987-90 har været følgende:

1987:	1,6 mio. kr.		
1988:	4,1	-	-
1989:	5,7	-	-
1990:	6,5	-	- (anslået)

Der er under sagen af parterne tilvejebragt en række oplysninger om national og international praksis på området. Hvad angår international praksis har begge parter fremhævet, at forholdene på området landene imellem er så forskelligartede, at der kun vil kunne tillægges oplysninger om praksis i andre lande yderst begrænset vægt ved afgørelsen af nærværende sag.

National praksis

Danmarks Radio

I henhold til Tvangslicensnævnets kendelse af 19. maj 1965 betaler Danmarks Radio 4,33 kr. pr. minut spilletid for plader beskyttede i henhold til ophavsretsloven. Beløbet udredes med de til enhver tid for statens honorarer i henhold til lov nr. 154 af 7. juni 1958 med senere ændringer hjemlede honorartillæg.

Afgiften androg pr. april 1990 78,43 kr. pr. minut.

Klagerens indtægter fra Danmarks Radio i henhold til kendelsen androg i årene 1987-90 følgende:

1987:	17,0 mio. kr.		
1988:	19,0	-	-
1989:	22,5	-	-
1990:	22,0	-	- (anslået)

TV 2

Vederlaget fra TV 2 udgør pr. april 1990 efter aftale af 1. oktober 1988 mellem klageren og TV 2 163,51 kr. pr. minut for den forholdsmæssige del af anvendelsen af beskyttede fonogrammer, der svarer til den andel af TV 2's finansieringsgrundlag, der udgøres af overførsler af reklameindtægter fra TV 2 Fonden, og 81,7 kr. pr. minut for den øvrige del af fonogramanvendelsen, der indtægtsmæssig dækkes ved licens og andre indtægter.

Klagerens indtægter fra TV 2, der begyndte sine udsendelser den 1. oktober 1988, udgjorde i 1988 78.700 kr. og i 1989 462.000 kr.

Kanal 2

En eksisterende aftale mellem klageren og Kanal 2 er ikke fremlagt under sagen.

International praksis

England

For radiostationer på kabel- eller satellitbasis skal der ifølge klageren findes en række aftaler om procentafgifter i forhold til stationernes reklameindtægter. Ingen af disse aftaler er imidlertid fremlagt under sagen.

Finland

Klageren har fremlagt en standardaftale mellem det finske Gramex og lokalradiostationer, hvorefter der betales såvel en minutafgift som en procentafgift af evt. reklameindtægter.

Klageren har endvidere fremlagt en voldgiftskendelse af 14. august 1990 afsagt af det finske Tvangslicensnævn i en sag mellem det finske Gramex og en reklamefinansieret lokalradio i Helsinki (Elmu). Ved kendelsen fastsattes afgifter i forhold til Elmus reklameindtægter. Sagen var indbragt af Elmu, der hidtil havde betalt efter en brugsrelateret tarif og ønskede afgiften lettet ved at gå over til en mere reklamerelateret procentafgift, hvilket finsk Gramex under sagen modsatte sig.

Frankrig

Kommercielle lokalradioer betaler 6% af et beregningsgrundlag, som udgør et vejet gennemsnit mellem lokalradioens brutto- og nettoindtægter (bruttoindtægten korrigeret for visse fradrag til reklameomkostninger mv.).

Tyskland

Klageren har fremlagt en voldgiftsafgørelse af 14. juli 1988 i en sag mellem på den ene side Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten m.b.H. (GVL) og på den anden side Bundesverband Kabel und Satellit e.V. og Bundesverband Deutscher Zei-

tungsverleger e.V. Heraf fremgår, at kommercielle radioer i Tyskland skal betale 4,5% af deres bruttoreklameindtægter - dog alene 3,6% såfremt radioen er dækket af overordnet kontrakt med GVL - såfremt radioen har et musikforbrug på 50% eller derover af radioens samlede sendetid.

Ved skrivelse af 24. januar 1991 forelagde advokat Vejby sagen for Konkurrencerådet og anmodede - i lyset af det af Gramex ønskede tarifieringssystem - rådet om at bidrage med en redegørelse for de konkurrenceretlige elementer på området.

Konkurrencerådet besvarede henvendelsen med en skrivelse af 18. februar 1991, hvori rådet bl.a. anfører:

"Til brug for Konkurrencerådets behandling af sagen har De vedlagt kopi dels af det klageskrift, som Gramex har fremlagt for Tvangslicensnævnet, dels af Tvangslicensnævnets kendelse af 10. april 1987. Konkurrencerådet har ligeledes modtaget en skrivelse fra advokat Johan Schlüter, hvori han henleder Konkurrencerådets opmærksomhed på ophavsretslovens § 54, hvorefter det alene er et anliggende for Tvangslicensnævnet at fastsætte tariffer på det pågældende område.

Konkurrencerådet skal derfor understrege, at man på ingen måde underkender Tvangslicensnævnets kompetence. Det er klart, at kun Tvangslicensnævnet, der retligt er en administrativ myndighed, kan træffe afgørelse i sager vedrørende vederlag i henhold til ophavsretslovens § 47. Konkurrencerådet kan dog i medfør af konkurrencelovens § 15 henstille til vedkommende offentlige myndighed, at offentlig regulering af erhvervsvirksomhed sker på en sådan måde, at konkurrenceretlige synspunkter indeholdt i konkurrenceloven tilgodeses.

Konkurrencerådet fandt i sagen mellem KODA og en række tv-stationer, at det ud fra et konkurrenceretligt synspunkt må være et krav, at de respektive stationer i deres betaling af vederlag til KODA, behandles såvidt muligt ensartet, således at tarifieringen

er objektiv og konsekvent gennemført over for musikbrugerne på tv-området.

Dette synspunkt dækker Konkurrencerådets generelle holdning til fastsættelsen af vederlagenes størrelse på ophavsretsområdet, for så vidt det pågældende forhold måtte være omfattet af konkurrence-loven. I disse sager er det således Konkurrencerådets synspunkt, at vederlæggelsen bør være rimelig, saglig, objektiv og konsekvent gennemført og endvidere være offentlig tilgængelig."

Gramex har særligt fremhævet, at forudsætningerne for nævnets kendelse af 10. april 1987 er afgørende ændret. Klagerens standpunkt var da, at lokalradioerne skulle betale en minutafgift ligesom Danmarks Radio, der hverken er eller har været reklamefinansieret. I 1987 havde ingen lokalradioer mulighed for lovligt at oppebære reklameindtægter, men klageren udtrykte under sagen, at såfremt dette forhold måtte blive ændret, ville vederlaget skulle korrigeres i opadgående retning. Straks da mulighederne for reklamefinansiering dukkede op i 1988, rejste man da også spørgsmålet om en forhøjelse af vederlaget.

Reklameradioer benytter i meget høj grad fonogrammer som middel til at bære reklamebudskaber igennem, idet musikken er afgørende for at fastholde lytternes interesse for programmet og dermed for reklamebudskabernes gennemslagskraft.

De tilvejebragte oplysninger om reklamefinansiering såvel nationalt som internationalt viser også, at et krav som det fremsatte ingenlunde er urimeligt. Klagerens forslag er heller ikke på nogen måde uigennemsigtigt eller uoverskueligt, men lever fuldt ud op til Konkurrencerådets krav i så henseende.

Der er i øvrigt i Danmark tradition for et relativt højt vederlag - bl.a. på baggrund af det beskedne befolkningsunderlag - for at sikre rettighedshaverne et rimeligt vederlag for udnyttelsen af deres rettigheder.

Der må nødvendigvis arbejdes med to tariffer, da mange lokal-

radioer ikke lever op til deres forpligtelser med hensyn til at oplyse klageren om fx ugentlig sendetid og fonogramanvendelse.

Den af klageren som tarif I betegnede ordning betyder en fordobling af vederlaget i henhold til kendelsen af 10. april 1987. Tarif II bør kun kunne benyttes efter særlig aftale med Gramex, da den kræver en række kontrolforanstaltninger for at undgå omgåelser.

Lokalradioerne har navnlig anført:

Det bestrides, at det var en kendelig forudsætning for klagerens påstand i sagen vedrørende kendelsen af 10. april 1987, at reklamefinansiering ikke kunne finde sted. En sådan forudsætning fremgår ikke af kendelsen, der tværtimod fremhæver, at afgiften fastsættes som en minutafgift og ikke ud fra lokalradioernes indtægtsforhold.

Det er ikke rigtigt, at fonogrammusikken er altafgørende for reklamebudskabernes gennemslagskraft. Den spiller en rolle ved siden af andre momenter, herunder lokalradioens profil, dens geografiske placering, de personer, der formidler reklamebudskabet, og kvaliteten af reklamebudskabet i sig selv samt en række rent tekniske forhold. I øvrigt vil en særlig stor anvendelse af fonogrammusik give sig udslag i forøget betaling efter en minutafgift.

Efter ophavsretslovens § 47 er det også brugen - og ikke nyttens for brugeren - der skal betales for.

Den nærmere udformning af klagerens påstand vil medføre tilfældigheder og vilkårligheder og skabe et kompliceret, bureaukratisk system, der vil give anledning til et utal af retstvister, og som harmonerer dårligt med Konkurrencerådets ønsker om objektive og konsekvente retningslinier.

Hverken national eller international praksis taler for at fravige den klare og rimelige ordning, der blev tilvejebragt i 1987.

Nævnet skal udtale følgende:

Ved kendelsen af 10. april 1987 foretrak nævnet, at afgiften, som Gramex ønskede det, blev fastsat som en afgift pr. minut og ikke, som lokalradioerne ønskede det, ud fra lokalradioernes indtægtsforhold.

Gramex' standpunkt i nærværende sag er alene en variant af det standpunkt, som lokalradioerne indtog i 1987.

Efter Gramex' tarif I fordobles den hidtidige afgift, fordi reklameradioernes indtægter antages væsentligt forøgede, og efter tarif II sættes afgiften direkte i forhold til reklameindtægterne.

Det er imidlertid fortsat nævnets opfattelse, at betaling for den i ophavsretslovens § 47 omhandlede anvendelse af fonogrammer, i hvert fald når den skal fastsættes administrativt, bør ske gennem en minutafgift og ikke gennem en afgift, der relateres til brugerens indtægtsforhold. Det gør ingen forskel, at der i indtægterne nu vil kunne indgå betaling for reklamer.

Betaling for fonogrammusik bør efter nævnets opfattelse variere med tidsrummet og dækningsområdet, men ikke med vedkommende lokalradios indtægtsforhold.

Det gør ingen forskel, at fonogramanvendelsen er et vigtigt moment blandt de mange, der kan gøre reklamering i radio attraktivt.

Det af Gramex anførte om den ændrede situation, efter at reklamer i radio er blevet tilladt, bør således ikke føre til, at afgiften fastsættes efter Gramex' tarif I eller tarif II.

Herefter tager nævnet de indklagedes frifindelsespåstand til følge.

Thi bestemmes:

De indklagede 67 lokalradiostationer frifindes.

Jørgen Pedersen

Poul Høeg

Lise Dybdahl Østerborg